

[Aage Fogh.]

udstrækning bestående uheldige besiddelsesform. Der er nemlig ingen, der benægter, at vi har for mange indeklemte husmandsbrug, og vi er allesammen enige om, at de skal afskaffes. Dette lovforslag er et skridt på vejen, kun et lille skridt, men der er aldeles ikke tale om nogen principiel ændring.

Fuglsang: Uden at tilsigte at virke påtrængende vil jeg gerne melde mig blandt dem, som anbefaler at stemme for det foreliggende lovforslag. Venstres og det konservative folkepartis ordførere beklager, at der stadig finder ændringer sted i husmandslovgivningen, og beklager den usikkerhed, som sådanne stadige ændringer betyder for en del af landbrugserhvervets udøvere. Dertil kan man sige, at det er ikke noget, der gælder for landmænd alene; det er noget, der er fælles for en stor del af dette lands borgere; jeg vil ikke påstå, at det er noget ønskværdigt, tværtimod. Det, det drejer sig om, og det, som er det høje tings opgave, er jo bl. a. at skabe størst mulig tryghed for de flest mulige borgere i dette land; men for at opnå dette er det faktisk nødvendigt stadigvæk at ændre lovgivningen og tilpasse den til forholdene, som de på ethvert tidspunkt er. Det er nu engang sådan, at livet ikke er noget stillestående, det ændrer sig stadigvæk; vi befinder os i en stadig udvikling, og den må vi selvfølgelig tage hensyn til også i lovgivningen. Når det oven i købet er sådan, at den husmandslovgivning, vi har for øjeblikket, har vist sig at være utilstrækkelig, når vi må konstatere, at landbrugserhvervet i løbet af ganske få år har skudt en trediedel af sin arbejdskraft fra sig, er det klart, at vi må tage hensyn til dette, bl. a. ved stadig at udvikle lovgivningen i takt med selve livet. Det er det, som det foreliggende lovforslag efter min mening gør et omend svagt forsøg på; men det er dog et forsøg, det er et fremskridt, og udfra dette synspunkt anbefaler jeg det høje tings medlemmer at stemme for lovforslaget.

Oluf Pedersen: Vi har i lovgivningen mange indgreb overfor jordbesiddelse, og de bliver bevaret; nogle af dem bør sikkert også udvides, når vi ser bort fra det rent princi-

pielle skridt at gå til ekspropriation. Der er, såvidt jeg kan se, ikke så meget, der skiller os, i alt fald ikke fra venstre — jeg ser bort fra de konservative. Når venstre nærer så stor frygt for det foreliggende lovforslag, er det vel nok, fordi det hermed ligesom bliver slået fast, at nu er det ikke venstre, der bestemmer, hvad der her i Danmark skal ske i jordspørgsmålet fremover, og det kan jeg måske i og for sig ikke have noget imod.

Spørgsmålet her drejer sig jo om forkøbsret, ikke om ekspropriation, og der er den udvidelse i forhold til nugældende lov, at bestemmelsen om familieoverdragelse nu ikke kommer til at omfatte søskendebørn. Men det gælder kun, når der er tale om at skaffe tillægsjord, d. v. s. det gælder kun i forhold, hvor der kan blive tale om en monopolpris. Når det drejer sig om jord i almindelighed, ligger det anderledes, men når det gælder tillægsjord til bestående brug, er den mand, der har det lille brug, direkte afhængig af, hvilken pris der ansættes, og hvilke vilkår der forlanges af den mand, der har det store brug, altså den lille mand er i en vis tvangssituation. Det drejer sig her ikke om jord, der overtages af staten, ikke om jord, der overtages til udstykning, kun om jord, der skal lægges til bestående brug. Vi fra retsforbundets side ønsker ikke at få mere jord under statsdrift. Jeg har med interesse set, at forvaltningskommissionen har afgivet en indstilling vedrørende statens jordlovsudvalgs salg af ejendomme — en indstilling, som er på linie med, hvad jeg gjorde mig til talsmand for ved første behandling, nemlig dette: se at komme af med noget af det! Det viser sig jo, at staten driver disse ejendomme med stort underskud, og så dårligt er det dog ikke at være landmand i øjeblikket. Når det ærede medlem hr. Sønderup var ved at komme ind på, at med dette lovforslag var vi ved at komme over til russiske tilstande, så vil jeg dog sige, at det er helt ved siden af.

Kristen Amby: Man tager sig det meget let i denne sag, man taler uden om, særlig det ærede medlem hr. Aage Fogh taler uden om. Her er der jo ikke spørgsmål om, hvorvidt det er rimeligt at skaffe tillægsjord til husmænd det ene eller det andet sted. De argumenter, der bruges af det ærede